

Lindeni

Laura Krauz

Zázrak zo skúmavky

skutočný príbeh

Zázrak zo skúmavky

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Laura Krauz

Zázrak zo skúmavky – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS **MEDIA** a.s.

Ljndeni

Zázrak zo skúmavky

Laura Krauz

Zázrak zo skúmavky

Ljndeni

Copyright © Laura Krauz, 2019
Cover illustration © Emma Prebreza, 2019
Cover design © Radoslav Bielený, 2019

ISBN v tlačenej verzii 978-80-566-1197-5
ISBN e-knihy 978-80-566-1252-1 (1. zverejnenie, 2019)

Venujem svojmu synčekovi,
vďaka ktorému som získala ten najkrajší titul na svete
– *matka...*

Zo všetkých práv, ktoré ženy majú, je tým
najdôležitejším právom byť matkou.

Lin Yutang, čínska spisovateľka

Milujem tento život, hoci sa so mnou nemazná, nevodí ma po rozkvitnutých lúkach, nehľadí ma ako jemný vánok, ale často ma ohýba až ku dnu, ktoré je z času na čas hlbšie, ako som si vôbec dokázala predstaviť. A hoci mám kolená zjazvené od pádov, ešte stále dokážem stáť.

Sabína

SABÍNA

Už ho ďalej netráp a nezáväzuj. Pochop, že pri tebe nikdy nebude šťastný. Takáto správa musela zasvietiť v mojom mobile, aby som konečne otvorila oči. Tomu však predchádzal takmer bezstarostný život...

„Keď po niečom veľmi túžiš, celý vesmír sa spojí, aby si to mohol uskutočniť.“

Nie, nemyslíte si, nebola som taká múdra, aby som to povedala prvá. I keď význam tých slov môžem len potvrdiť. Predbehol ma Paulo Coelho. Kto iný, ak nie on?

Tento citát som našla v niektorej z jeho kníh. V čase, keď som ho čítala, mi ešte patrilo svet, a možno som jeho múdrym slovám ani tak celkom nerozumela.

Chodila som na vysokú školu, bola som minimálne hviezdou krúžku, ak nie celého ročníka, motali sa okolo mňa chlapi takmer všetkých vekových kategórií, ale ja som mala iné priority. Túžila som po kariére. A niekde na ceste za titulom a súčasne vysnívaným pracovným miestom som ho stretla.

Bol múdrejší, rozvážnejší a ako sa mi od začiatku javilo, aj dostatočne cieľavedomý a hrozne sexi. Aspoň pre mňa. To, že som mu padla do oka, hoci bol odo mňa o päť rokov starší, mi nesmierne lichotilo. Jednoducho som sa musela narodiť pod šťastnou hviezdou.

Karta mi išla aj po škole. Po návrate z milovaného Londýna (ktorý som si pozrela ako odmenu za štátnice) na mňa čakala horúca stolička vo veľkej medzinárodnej firme. Pracovne som sa do svojho vysnívaného mesta vrátila ešte zopárkrát, vždy som si pripomenula tie sladké bezstarostné časy.

Veľkú noc sme strávili v Ríme, začiatok leta na gréckom ostrove Zakynthos, slnečnú jeseň v Tatrách, Vianoce v Thajsku.

Keď som náhodou necestovala s Erikom, čas mi vypĺňali služobné výlety, aspoň tak som ich v tom čase vnímala. Ubytovať sa v tých najkrajších európskych hoteloch, vybrúsiť si angličtinu a k tomu dostať slušné vreckové – kto by to všetko odmietol?

Neodmietla som ani ja.

Mojej najlepšej kamarátke sa dva roky po vysokej škole narodila prvá dcérka. Dali jej meno Grétka. Bola roztomilá, ale... Nechápala som, prečo sa do rodinného života vrhli tak skoro.

Kým ona rodila, ja som počúvala výklad turistickej sprievodkyne v Sagrada Familia a o hodinu ma čakala významná večera, na ktorej sa zúčastnili všetci vedúci zamestnanci marketingového oddelenia našej korporácie. Mali na nej vymenovať novú riaditeľku pre európsky trh.

Týmto postom sa predtým hrdila moja šéfk. Jej miesto sa však uvoľnilo. Nie tak celkom, na svoju pozíciu si ma totiž za dva roky slušne vychovala.

Dvadsaťsedem rokov, výborné miesto, plat, o akom moji bývalí spolužiaci ani nesnívali, tisíce nalietaných kilometrov a vzťah v ruinách.

Ibaže to som pre pracovné povinnosti nevidela.

Keď som sa po nociach vracala domov, Erik už spal, prípadne vybehol s chlapcami na pivo. Unavená som si líhala do postele, aby som čosi pred šiestou vstala, sadla do služobného auta a začala pravidelný denný kolotoč.

Netrvalo dlho a vražedné tempo ma dobehlo.

Na dvadsiate ôsme narodeniny mi prišla okrem gratulačných aj iná, oveľa zaujímavejšia esemeska.

Už ho ďalej netráp a nezáväzuj. Pochop, že pri tebe nebude nikdy šťastný. Číslo, z ktorého správa prišla, bolo odvtedy nedostupné. Okolo obeda som to nevydržala, pípla si služobný odchod z práce a vybrala som sa za Erikom do firmy.

Na moje prekvapenie tam nebol.

„Asi vybehol s Ivanou na obed,“ mykol plecami jeho firemný spoločník.

Netušila som, kto je Ivana.

Nevedela som dokonca, ani kam chodí na obed.

Nepoznala som jeho rutinu.

Pravdepodobne som už nepoznala ani jeho.

Tam, na prahu budovy, do ktorej som občas zabľúdila ešte počas vysokej školy, som pochopila, že sme sa odcudzili.

Bola som len dve križovatky od nášho prenajatého bytu, keď som ich uvidela. Rukami si clonil oči pri pohľade cez okno do maličknej reštaurácie. Zašli sme do nej z času na čas v nedeľu, keď som nemohla variť, lebo som sedela nad reportmi. Tak predsa som poznala jeho zvyky! Čiastočne mi odľahlo.

Dievča vedľa neho sa smialo. Minišaty mu sotva zakrývali to, čo slušné dievčatá svetu neukazujú.

Mala som chuť vystúpiť z auta a rozbehnúť sa za nimi.

Vyhral rozum.

zázrak zo skúmavky

Z kabelky som vylovila mobil, kým na semafore svie-tila červená, a vytočila som jeho číslo. Vybral telefón z vrecka nohavíc, pozrel na displej a vložil ho späť.

Nezdvihol!

Zaparkovala som v zákaze státia, šesťdesiateurová pokuta by bola najmenšou ujmou toho krásneho slnečného dňa. Vo vysokých opätkoch som bežala po mačacích hlavách, ale keď som rukou siahla na kľučku vchodových dverí, opustila ma odvaha.

ALEXANDRA

Trúfalé plány, smiech, radosť a úžasné chvíle s človekom, pri ktorom sa mi aj po rokoch zastavuje dych. Takýto bol môj vzťah.

Samozrejme, prešli sme si aj ťažkým obdobím, ale nepoznám pár, ktorý by si takým niečím neprešiel. Žiaden vzťah nie je dokonalý. Ani ten náš nebol. Problémy sa našťastie týkali len bežných vecí, ktoré sa dejú všetkým.

S Jakubom sme spolu pätnásť rokov. Pätnásť rokov plných šťastia, lásky, vášne, ale aj hádok a bolesti.

Volám sa Alexandra, no všetci mi hovoria Saša. Nepatrím medzi dvadsaťročnú pubertiačku, stará však rozhodne nie som.

Moja polovička je odo mňa staršia o deväť rokov. Vekový rozdiel nám nikdy nerobil problém, až na občasné narážky môjho pána dokonalého.

Do dnešného dňa počúvam, ako som ho nechcela, lebo bol príliš starý, a on ma musel uštváť ako laň.

Zbožňujem, keď mi to hovorí.

Vtedy sa mi v mysli vyjavia spomienky na naše začiatky.

Ani neviem, ako ubehli roky, ktoré sme spolu strávili.

Tie prvé boli naozaj skvelé. Zabávali sme sa a užívali si slobodu. Navštevovali sme rôzne miesta a obdivovali krásu nášho nádherného Slovenska. Prešli sme asi všetky hrady, zámky a zrúcaniny.

Netvrším, že sme si občas neliezli na nervy. Prestali sme chodiť von a náš život sa točil iba okolo práce. Ob-

čas som sa cítila ako v zlatej klietke. Všetko, čo som potrebovala, mi Jakub kúpil, ale samota ma ubíjala. Po búrke, ktorá, samozrejme, nedala na seba dlho čakať, znova vyšlo slnko. Milovali sme sa, ale..

Prišlo to nečakane.

Po šiestich rokoch sme si obaja uvedomili, že v našom vzťahu nie je nič v poriadku. Boli sme šťastní, to áno, no čosi nám chýbalo. To čosi nás malo spájať na celý život.

Rodina.

Dieťa.

Zatúžili sme naplniť náš vzťah. K tomu nám však chýbal niekto tretí. Malý človečik, ktorý by bol plodom našej lásky.

Začali sme *pracovať* na tých najkrajších povinnostiach, ktoré milujúci pár môže mať. Deň za dňom, mesiac za mesiacom, rok za rokom.

Ani jeden z nás si neuvedomil, že ubehli dlhé štyri roky. Nenaplnené štyri roky.

Medzitým nás potrápili aj moje zdravotné problémy s krčkom maternice. Zúfalo som zhladávala prognózy na internete, pýtala sa na lieky. Lekár len záporne krútil hlavou. Nakoniec som sa musela podvoliť. Liečiť sa to nedalo a jediným riešením bola operácia. Určitý čas som do seba pchala vitamíny, ktoré mi mali pomôcť, no žiadna zmena k lepšiemu nenastala.

Diagnóza však nebola dôvodom, prečo sa mi po štyroch rokoch nepodarilo otehotnieť. V nemocnici mi ošetrujúca doktorka vravela, že rodiť budem môcť iba cisárskym rezom, keďže je môj krčok menší a oslabený. Trocha ma to vyľakalo. Vždy som túžila po prirodzenom pôrode. Prežiť to, čo moja matka, a vychutnať si každú bolesť, vďaka ktorej sa splní môj sen.

V hlave som mala zmätok.

Neschopnosť otehotnieť.

Túžba.

Strach.

Všetko sa to podpísalo na mojom vtedajšom psychic-
kom stave. Pracovala som v obchode, do ktorého chodi-
lo denne veľmi veľa ľudí. Tolko tehotných žien by som
nestretla ani v čakárni u gynekológa. Pozerala som sa na
tie krásne guľaté brušká a spokojné tváre. Pri pohľade
na ne mi zvieralo srdce a telo mi opantával hnev.

Prečo ony môžu a ja nie?

Čo som komu urobila?

*Prečo ma Boh trestá a nedopraje mi to, po čom tak veľ-
mi túžim?*

Mučila som sa otázkami, na ktoré som nepoznala od-
poveď.

Každý mesiac, keď som dostala menštruáciu, ktorú
som mimochodom mala pravidelnú, som neutíchajúco
plakala. Najprv za zatvorenými dverami kúpeľne, neskôr
aj v obývačke pri televízii, v posteli pri zaspávaní, vlastne
všade. Nedokázala som to pochopiť.

Život som brala ako nespravodlivý a zlý.

Utápala som sa v bolesti.

Pri jednej návšteve u gynekológa som mu vyrozprá-
vala, ako túžim po bábätku a nedarí sa nám.

„Ako dlho sa snažíte otehotnieť?“

„Asi štyri roky,“ vydýchla som.

„Tak to je už dosť dlhý čas. Dám vám kontakt na jed-
ného kolegu. Navštívite jeho ambulanciu a vysvetlite
mu, aký máte problém,“ povedal lekár a vypísal mi pa-
pier, ktorý mal zmeniť môj život. So zmiešanými pocit-
mi som odišla domov.

SABÍNA

Koniec nášho vzťahu prišiel ako blesk z jasného neba a zasiahol ma presne do srdca. A tak som na svoje narodeniny dostala namiesto snubného prsteňa kopačky.

Ryšavá obluda pri pohári chladenej minerálky hladkala Erika po ruke. Nebolo mi viac treba vysvetľovať, odkiaľ prišla správa.

„Na nešťastí druhých ešte nikto nikdy stabilný vzťah nevybudoval,“ vyštekla som jej do tváre. Netuším, kde som vzala v sebe toľko sebaovládania, aby som jej nevyškriabala oči alebo jej roztúženú náruč neschladila pohárom vody, ktorý mala pred sebou.

Erik ma svojím typickým pokojným hlasom poprosil, aby som nerobila divadlo medzi ľuďmi, vraj o nič nejde a všetko mi vysvetlí. Horúcej hlave sú všetky argumenty zbytočné, videla som dosť. Zvrtila som sa na odchod a s rukou na srdci môžem vyhlásiť, že si vôbec nepamätám, čo mi vtedy vonku povedal.

O pár hodín si prišiel pobaliť veci do podnájmu a stoicky prehovoril: „Miloval som ťa najviac na svete, no nikdy to nebolo dosť. Vždy si uprednostnila prácu.“

„A ty zas štetky,“ hlas sa mi chvel, no slzy som statočne udržala.

„Dobre vieš, že to tak nie je, ale ak ti tá myšlienka pomôže lepšie prijať koniec nášho vzťahu, pokojne ma obviňuj zo všetkého. Aj z nevery.“ Položil kľúče na komodu na chodbe a bez jediného pohľadu na mňa odišiel.

Nechápala som, ako môže byť taký vyrovnaný. Ako môže hodiť za hlavu päť rokov nášho spoločného života.

Realitu som bez príkras videla až s odstupom času. Nestála som pri ňom, nevenovala som mu všetku svoju pozornosť ani lásku. Nespájalo nás nič. Nikam sme sa za tie roky neposunuli. Bývali sme v prenajatom byte, nechávali si otvorené zadné vrátka. Nemali sme deti ani spoločné priezvisko. A ako mi neskôr povedal, to bol kameň úrazu. Sníval o rodine a ja som jeho túžby prehliadala.

Keď som sa o pol roka sťahovala naspäť k Erikovi, býval vo vlastnom štvorizbovom byte v centre veľkého mesta a hoci mal o pár šedín viac, stále ma rovnako priťahoval.

Pristúpila som na radikálnejšie zmeny. Prehodnotila som priority, opustila skvelo platené miesto a zamestnala sa ako marketingová asistentka v malom rodinnom vydavateľstve. Pol dňa som trávila na sociálnej sieti, pol dňa kritizovala navrhnuté obálky od našich dvorných grafikov. Končila som o pol štvrtej popoludní a ponáhľala sa domov. Už nič nebránilo tomu, aby nám to na druhý pokus vyšlo.

Myslím, že som ešte nemala všetky veci poukladané v novo zariadenej spálni, keď som v Erikovej poličke objavila prsteň. Zaplavil ma pocit šťastia, niekoľko týždňov samoty nám obom prospelo.

Na ďalší večer pri prestretom stole a chutnom jedle, ktoré sám pripravil, pokľakol a ja som sa mu so slzami v očiach hodila okolo krku. Dokonca sa mi podarilo tváriť prekvapene. Ešte dojatejšia som bola, keď som pri ukladaní papierov našla doklad o zaplatení prsteňa. Bol na ňom dátum spreď roka.

Kým bol Erik v práci, prišla ma navštíviť moja najlepšia kamarátka Lea s malou Grétkou. Mala takmer dva

roky, rozkošné buclaté líčka a prenikavo modré oči. Pri pohári vína sme sa smiali, že najbližšie tehotenstvo si užijeme spolu, aby nám na prechádzkach v parku nebolo smutno. Zrazu som dieťa začala vnímať ako ďalší krok v našom vzťahu.

Večer som vybrala zo skrine čiernu saténovú nočnú košielku, naliala do pohárov šampanské a nepustila Erika až do konca. V svetle sviečok som videla jeho rozžiarené oči, nepovedal nič, len ma nekonečne dlho miloval. A tak to bolo každý večer.

Nebyť štvordňovej pauzy, ktorá znamenala, že si na dve čiarky počkáme ďalší mesiac, by sme ten maratón ťahali celý rok.

Neskôr pridal k rituálu aj podkladanie vankúša pod moju panvu a podávanie vitamínov, ktoré mali zaručiť, že do mesiaca až troch určite otehotniem. Horlivo som kupovala ovulačné testy a sex sme mali okamžite, ako sa na nich objavili dve čiarky. Po roku a pol bezúspešného skúšania som preventívne navštívila gynekológa.

„Mladá zdravá žena,“ bol jeho konečný verdikt. „Vyvarujte sa stresu a prestaňte tlačiť na pílu, občas to pomáha.“

„Občas?“ nervózne som si hrýzla spodnú peru.

„Veľmi vysoké percento neúspechu je v hlave. Za svoju prax som sa s tým stretol mnohokrát. Občas stačí poľaviť v začatom tempe. Ak žena neotehotnie ani po dvoch rokoch, potom to riešim,“ mudroval ďalej.

„A keby ste mi spravili aspoň hormonálny profil? Čo ak mám nepriechodné vajíčkovody?“ skúsila som základné možnosti, ktoré som starostlivo načítala na internete.

„Nevidím na to dôvod, ste zdravá ako repa,“ oponoval mi.

„Lenže moja menštruácia trvá sotva jeden a pol dňa,“ vytiahla som aj posledný argument.

„Viete, čo by za to dali iné ženy?“

So sklonenou hlavou som odkráčala z ambulancie. Nebol predsa jediný na svete.

O tri mesiace som to však uňho skúsila znova. Tentoraz mi ponúkol skvelú alternatívu. Vraj bude sledovať moju ovuláciu a ak by to nestačilo, podporí moje telo liekmi.

Prvý mesiac som na trinásty deň cyklu k nemu poslušne naklusala. V ľavom vaječníku videl krásny dvadsaťdva milimetrový folikul. Od radosti som sa rozbehla po schodoch do lekárne po Pregnyl, ktorý mi pichol. O tridsaťšesť hodín sme podľa jeho prognózy mohli veselo splodiť dieťa.

Mýlil sa. O desať dní ma krvácanie zastihlo po príchode do práce. Po prvom záchvate plaču som najprv volala Erikovi, potom sestričke môjho lekára. Odkázal mi, že si mám vybrať recept, ktorý mi naposledy predpísal, a od tretieho dňa cyklu každý večer užiť jednu tabletku.

Poslúchla som.

Na dvanásty deň som opäť klopala na jeho dvere. Čakala ma folikulometria. Jednoduché vyšetrenie, keď pomocou sondy zavedenej priamo do pošvy sledoval rast folikulov. Opísal mi ich ako dutinky, v ktorých sa v čase ovulácie nachádza vajíčko a po prasknutí sa uvoľní.

O dva dni ma toto vyšetrenie čakalo opäť. Vtedy ma už odprevádzal s povzbudivými slovami: „Z dvoch krásnych folikulov naľavo budete mať dvojvaječné dvojčatá.“

Trpko som sa usmiala. Opäť som prežila injekciu Pregnylu aj jeho vedľajšie účinky. Čakanie na výsledok

zážrak zo skúmavky

nášho načasovaného sexu sprevádzala moja nervozita a bolesti v prsiach.

Po desiatich dňoch, keď som si bola istá, že z môjho tela už hormón obsiahnutý v lieku určite vyprchal, som si urobila potajme, aby ma Erik nevidel, tehotenský test. Z bieleho výsledku sa mi chcelo vracat'.

Rovnako to dopadlo aj ďalší mesiac, s tým rozdielom, že liečbu klomifénom som začínala na piaty deň cyklu a k tabletku večer pribudla aj jedna ráno...

Tretí mesiac som odmietla užívanie hormónov bez toho, aby niekto poriadne vyšetril nielen mňa, ale aj Erikov spermioqram. Posilnená zaručenými informáciami z diskusných fór žien, ktoré bojovali s rovnakým problémom, som si postavila hlavu a do ambulancie môjho lekára som viac nevstúpila.

ALEXANDRA

Jakubovi som povedala o návšteve u gynekológa aj o tom, čo mi povedal. Hneď, ako sa dalo, vybavil si v práci voľno a vybrali sme sa do Bratislavy.

Pred vstupom do ambulancie som skoro odpadla od nervozity. Ani jeden z nás nemal tušenie, čo nás tam čaká.

Keď nás sestrička zavolala dnu, točil sa so mnou celý svet.

Pán doktor sa nám predstavil s úsmevom na perách. Bol to starší sympatický muž.

„Zdravím. Ako vám môžem pomôcť?“ Chcelo sa mi kričať, že dúfam, že nám už konečne niekto pomôže, ale zasekla som sa. Tento muž predsa za nič nemohol, videl nás prvýkrát v živote a podobných prípadov tu mal za svoju kariéru tisícky.

„Dobrý deň,“ snažila som sa upokojiť splašené srdce. „Poslal nás môj doktor.“ Podala som mu sprievodný list, ktorý si hneď vzal a prečítal.

„Starý dobrý Jozef, ako sa má?“ opýtal sa, keď si všimol pečiatku.

„Myslím, že dobre,“ nevedela som, čo na jeho otázku povedať.

Pochopil moje rozpaky, opäť sa srdečne usmial. „Takže máte problém otehotnieť,“ skonštatoval.

„Áno... snažíme sa o to štyri roky...“ nervózne som zvierala Jakubovu ruku, mala som pocit, že som tu sama. Celý čas bol ticho.

„V poriadku. Urobíme to takto. Vždy jeden deň v týždni v priebehu celého mesiaca prídete a sestrička vám odoberie krv. Budeme pozorovať, ako sa správajú vaše hormóny. Zistíme, či máte ovuláciu, a ak ju máte, tak kedy.“

„V poriadku.“ Obaja sme prikývli. Konečne aspoň nejaká reakcia.

„Tak o mesiac sa vidíme a podľa výsledkov sa dohodneme, ako budeme pokračovať.“ Doktor nám vo dverách podal ruku. Mlčky sme sa pobrali domov.

V tom období som mala šťastie, že moja šéfka bola ohľaduplná. Bez toho, aby som si musela brať dovolenku, ma na dve hodiny púšťala z práce, aby sme mohli chodiť na odbery.

Pri tom poslednom nás čakal aj lekár. Krvi by ste sa mi nedorezali, aká som bola nervózna. Stále sme nemali tušenie, čo sa bude diať.

„Pozrime sa na to,“ povedal a zobral papiere. Čím dlhšie ich študoval, tým viac mi bolo na odpadnutie.

„Takže vaše hormóny sa správajú tak, ako majú. Ovuláciu máte, u vás problém v otehotnení nie je. Teda za predpokladu, že máte priechodné vajíčkovody. Dám vám číslo jedného reprodukčného centra. Zavoláte tam a objednáte sa na spermioqram. Pracujem tam, takže po výsledkoch sa zasa stretneme a spoločne zvolíme ďalší postup.“

Reprodukčné centrum?

Čo to znamená?

Urobili sme, ako nám povedal. Bola som šťastná, že som v poriadku a, samozrejme, som dúfala, že aj Jakub. Možno nám len nejaká maličkosť bráni v počatí.

Prvá návšteva centra pre páry, ktoré majú problém s otehotnením, bola ďalšou neznámou.

Na recepcii bola úžasná pani. Jakub dostal kartičku s číslom, podľa ktorého ho mali zavolať. Bola som nervózna, no zároveň mi to prišlo vtipné.

Môj mužiček sa pôjde zavrieť do nejakej miestnosti, kde...

Áno, uznávam, nie je na tom nič smiešne, no nemohla som si pomôcť.

Keď sestrička vyšla na chodbu a povedala naše číslo, potmehúdsy som sa usmievala. „Uži si to,“ potľapkala som ho po zadku a škodoradostne mu vyplazila jazyk. Predtým som, samozrejme, skontrolovala, či ma nik nevidel, podobných šťastlivcov tam totiž bolo viac.

Neviem, ako dlho tam bol, no pripadalo mi to ako večnosť. Pol hodiny po tom, čo vyšiel, nás oboch zavolať embryologička.

Ukázala nám papier a začala vysvetľovať, aký je počet spermíí, koľko z nich je živých, aké sú pohyblivé a či idú rovno alebo do strán.

Priznám sa, nerozumela som jej ani slovo.

„Prosím vás, môžeme mať spolu dieťa?“ To bolo jediné, čo nás oboch zaujímalo.

„V podstate áno.“

Po jej slovách sme odišli s tým, že si musíme dohodnúť termín s naším novým doktorom.

Bola som neskutočne šťastná.

Čo lepšie sme sa mohli dozvedieť?

Konečne som si bola istá, že príčina, pre ktorú sa mi nedarí otehotnieť, nebude až taká vážna.

Po pár dňoch sme sa vrátili do centra. Stále sme boli optimisticky naladení. Stretli sme sa s doktorom. Trochu sa mi triasla ruka, keď som mu podávala výsledky.

Naša radosť však netrvala dlho.

„Vysvetlili vám spermioqram?“ posunul si okuliare na špičku nosa a pozrel sa na nás.

„Áno. Vraj ma jeho spermie dokážu oplodniť.“

„To je síce pravda, ale tých, ktoré to dokážu, je veľmi málo. Iba štyri percentá. Okrem toho idú do strán, takže pravdepodobnosť, že by sa vám to podarilo prirodzeným spôsobom, je mizivá.“

Prosím? Prirodzeným spôsobom? Existuje aj neprirodzený spôsob? Môj mozog nechcel prijať nové skutočnosti.

Jakubova tvár bola ako z kameňa. Do očí sa mi tlačili slzy.

„Ak chcete, dohodneme si termín a začneme riešiť umelé oplodnenie. Porozprávajte sa o tom, a keď sa budete cítiť pripravení, ozvite sa.“

Netlačil na nás, nevnucoval nám našu jedinú možnosť, dal nám čas na rozmyslenie. Koľko času však treba na strávenie takýchto správ? Netušila som. Cítila som obrovskú krivdu a obavy.

Umelé oplodnenie.

Ani jeden z nás netušil, čo to pre nás znamená a čím si budeme musieť prejsť.

Naša túžba po rodine však bola väčšia ako strach z neznámeho...

SABÍNA

Zúfalo som o svojich pocitoch potrebovala hovoriť aj s niekým iným ako s Erikom. Bol skvelý, objal ma, vždy keď ma chytil záchvat revu, a prikladal termofor na moje ubolené brucho, keď sa mi rozbiehala menštruácia.

To však bolo málo.

Potrebovala som to zo seba dostať.

Hnev, zúfalstvo a beznádej. Lebo tieto pocity mi zamestnávali myseľ. Najprv som samu seba presviedčala, že všetko v živote príde v správnom čase. A že všetko má svoj zmysel, aj keď ho v danom momente nevidím. Aj rozchod s Erikom musel prísť, aby sme sa opäť našli, aby sme si jeden druhého viac vážili. Aj dieťa príde vtedy, keď naň budeme pripravení.

Tento skvelý pohľad na svet sa mi zahmlil, keď som stretla spolužiačku zo strednej školy. Zlákala ma na kávu. Keďže som sa len bezcieľne túlala mestom a zabíjala som zlú náladu nakupovaním, dala som sa zlomiť.

„Vydávať sa nejdeš?“ nechodila dlho okolo horúcej kaše. Bola síce pravda, že nás z triedy veľa slobodných nezostalo, ale svadba bola posledná vec, z ktorej by som v tom čase mala vrásky.

„Tuším to už vyšlo z módy,“ snažila som odvrátiť tému.

„Vraj ste sa s Erikom rozišli.“ V hlave mi zablikala kontrolka. Načo sa pýta, keď je super informovaná? Myslela som si, že mesto mi poskytuje anonymitu, že to nie

je ako na dedine, kde každý vie o každom všetko. Mýli-
la som sa.

„Vrabce čvirikali?“ Dúfala som, že môj nezáujem o pre-
beranie chúlостivých tém pochopí. Snubný prsteň som
automaticky otočila očkom do zatvorenej dlane. Nechce-
la som, aby upútal jej pozornosť. Nepotrebovala som
prihnojiť jej úrodnú pôdu na klebety.

„Simone sa minulý mesiac narodili dvojičky,“ spo-
menula jednu spolužiačku, ktorá bola celé štyri roky ti-
chá a utiahnutá, všetci sme si mysleli, že si chlapa nikdy
nenájde. Boli aj tipy, že sa zavrie do kláštora...

„Tak to bude mať čo robiť,“ prehltna som trpkú chuť
na jazyku.

„Vraj boli na umelom oplodnení,“ zásobovala ma de-
tailmi, o ktoré som nestála. „Nechápem, ako to niekto
môže podstúpiť. Celý život máš pred očami, že tvoje
decko je zo skúmavky...“ afektovala a čím viac rozprá-
vala, tým viac sa vo mne búrila káva.

„A čo majú tie deti dve hlavy a štyri nohy, keď to má
niekto celý život pred očami?“ vytreslo zo mňa.

„Peter sa bude v auguste ženíť. S prvou frajerkou sa
po šiestich rokoch rozišiel, túto nabúchal pre istotu už po
polročnej známosti. Niekto si to vie zariadiť,“ predniesla,
ignorujúc môj výbuch.

Mala som dosť.

Lutovala som, že som na tú kávu išla.

Ani neviem, akú výhovorku som použila, no utekala
som z kaviarne bez obzretia. Rýchlo som za obe zaplati-
la, aby som nemusela počúvať všetky drísty od človeka,
ktorý si nevie upratať pred vlastným prahom, ale s ra-
dosťou upratuje pred inými. Zastavila som sa v potravi-
nách. Dnes mám len piaty deň cyklu. Žiadny sex nehro-

zí. Môžem uvariť ťažšiu večeru a možno ju spláchneme aj pohárom vína.

Pri pokladni som stretla Leu, v jednej ruke natriasala plačúcu Grétku, druhou sa snažila ukladať do tašky nákup. Prvý raz som si snažila nahovoriť, že život bez detí môže byť jednoduchší. Môžeme cestovať, koľko chceme, a nemusíme premýšľať, či nám po splátke hypotéky z jedného platu a trápneho rodičovského príspevku zostane na predĺžený víkend pri slovenskom mori aspoň raz za rok. Neutrpiť ani moja postava, nevypadajú mi vlasy, nepokazia sa mi zuby...

Keď som Lei vzala malú z rúk, aby mohla nákup dobalíť a zaplatiť, všetky odvážne myšlienky sa vytratili. Grétka sa na mňa zahľadela veľkými okálmi a smiešne pohla cumlíkom v puse. Vnútri som sa opäť celá rozochvela.

Vonku som ju postavila na nožičky, zadrapla sa do môjho prsta, a tak som nemala inú možnosť, ako ich odprevadiť. To detské zovretie ma tešilo a desilo zároveň.

„Chceli by sme stihnúť druhé, aby som sa nemusela vrátiť do práce,“ vypadlo z Ley, keď sme kráčali okolo detského ihriska. „Bude to psychiatria mať novorodenca a toto žihadlo, ale mladšie už nebudeme.“ V jej hlase som začula výčitku, aj keď tam možno vôbec nebola.

Nebola prvá, ktorá ma upozorňovala, že rodiť prvé dieťa po tridsiatke nie je bohvieaká voľba. Lutovala som, že som sa jej o našom snažení o bábo nezdôverila, ale brala som to ako osobné zlyhanie. Netušila som, či som v poriadku, ako je na tom Erik, a to ma ťažilo najviac. Vždy u mňa vyhrával rozum. Dokázala som sa zmieriť s každou situáciou, pokiaľ som poznala príčinu či dôvod... Teraz som tápala v hmle.

zázrak zo skúmavky

Priateľke som závidela jej istotu. To, že ani nezaváhala, že si na ďalšieho potomka budú musieť počkať dlhšie. Aj Grétku mali hneď, stačilo, aby po nej muž hodil boxerky, ako to zvykla so smiechom hovoriť. Teraz mi to už vtipné nepripadalo.

„Začnite aj vy, nech môžeme spolu kočikovať,“ rozžiarila sa. „Už by ti to pristalo.“

Prikývla som. Keby som prehovorila, slzy by mi tiekli prúdom a musela by som s pravdou von. Na to som však potrebovala lepšiu konšteláciu hviezd alebo riadneho panáka. Na všetko musí dozrieť čas, aj na to, že raz o našom probléme dokážem niekomu porozprávať...

Chuť na večeru ma prešla. Erik si môže objednať pizzu. Sadla som si k internetu a do vyhľadávača som zadala *Centrum asistovanej reprodukcie*.

ALEXANDRA

Sestra porodila chlapčeka. Krásny voňavý uzlíček v modrej zavinovačke vykúkal z postielky a ja som sa všemožne snažila premôcť plač. Keby sa nám dieťa zadarilo hneď, ako sme sa oň začali snažiť, mali by sme doma škôlkara. Isto by mu pribudol za tie roky aj súrodenec.

S Jakubom sme snívali o veľkej rodine. On chcel syna, s ktorým by hrával futbal, ja som chcela zapletať vrkoče a nakupovať šaty. Celé roky snaženia sme sa prekárali o mene, vždy sme sa nechali ovplyvniť niečím, čo bolo v danom období trendy.

Vzala som do rúk to bezbranné stvorenie. Voňalo nádherne. Bábätkovsky. Matej mal noštek po otcovi a krásne buclaté líčka. So svojimi päťdesiatimi tromi centimetrami a takmer štyrmi kilami bol valibukom na novorodeneckom oddelení. Do nemocnice som za nimi chodila takmer každý deň, tajne som dúfala, že sa tam medzi toľkými drobcami na mňa nalepí šťastie.

Stala sa zo mňa hrdá krstná mama. Po robote som bežala k sestre, ktorá bývala na sídlisku na opačnom konci mesta. Keď sa dalo, vzala som drobca do kočíka a chodila sa s ním prechádzať do neďalekého parku. Krásny modrý kočík s bielou vaničkou. Keby som mala syna, vybrala by som si taký istý.

Kým som bola vonku, tešila som sa z chvíľ, ktoré sme spolu strávili, čerstvý vzduch mi prospieval, no keď som ho vracala mame, prepadal ma pocit zúfalstva.

Nezávidela som sestre dieťa. To nie. Ale bola staršia ako ja. Karieristka. Rodinu odkladala kvôli práci. Mala tridsaťosem, keď rodila. Možno by k tomu ani nedošlo, keby sa im „nepošmyklo“.

Dieťa v rodine naše rozhodovanie urýchlilo.

Odhodlaní sme išli do ordinácie.

Napriek nevedomosti sme boli obaja v očakávaní.

„V prvom rade pošleme žiadosť do zdravotnej poisťovne, aby nám IVF schválili a aby bola z verejného zdravotného poistenia hradená časť nákladov. Preplácajú približne sedemdesiatpäť percent. Po schválení vám urobíme vyšetrenia a obom vezmeme krv. Začneme so stimuláciou, absolvujete predoperačné vyšetrenia. Aby sme predišli komplikáciám, budeme vás pozorne sledovať. To znamená ultrazvuky a pravidelné odbery krvi. Ak pôjde všetko hladko, odoberieme vám vajíčka, ktoré sa oplodnia odobratou vzorkou spermií partnera. Ak sa to podarí, objednáme vás na vkladanie oplodneného vajíčka do maternice.“

Znelo to jednoducho. Niečo dajú, niečo vezmú, potom to spoja a hurá, máme dieťa. Lekárov postup som však musela detailne rozobrať.

„Ako budete oplodňovať moje vajíčka?“

„Zo spermií vášho partnera vyberieme najlepšie. Vyseparujeme tie štyri percentá a embryológovia sa postarajú o ostatné. Pri jednotlivých konzultáciách vám všetko vysvetlíme, zbytočne by sme vás zahltili informáciami v prvom kroku.“ Obaja sme prikývli.

Lekár si vypýtal naše údaje. Pýtal sa na prekonané choroby, alergie, krvné skupiny, ale aj na telefónne čísla a čísla občianskych preukazov. Číslo sme už mali pridelené. Jakub ho dostal, keď bol na úvodnom vyšetrení.

Doktor nám povedal, že vzhľadom na ochranu osobných údajov nás budú do ambulancie volať číslom.

Myslela som, že poisťovňa zavolá o pár dní. Všetko schvália a ani sa nenazdáme a dotkneme neba. Moja nebohá babka zvykla hovoriť, že my mladí si všetko predstavujeme ako „Hurvínek válku“. V podstate by aj teraz mala pravdu.

Moje predstavy sa však realite ani kúsok nepriblížili.

Dni sa vliekli, čakanie na vyjadrenie poisťovne sa zdalo ako večnosť. Nevedela som sa dočkať, keď sa nám ozvú z centra a nastúpime do toho zdanlivo jednoduchého kolotoča, ktorý zabezpečí, že budem konečne *mama*.

Napokon som sa dočkala, ale nie toho, čo som si myslela.

Zazvonil telefón. Práve som bola v práci. Neznáme číslo. Okamžite mi v žilách stuhla krv.

„Prosím?“

„Dobrý deň. Hovorím s pani Novotnou?“

„Pri telefóne,“ zachvel sa mi hlas a vnútro sa mi rozlialo očakávanie.

„Navrátilová, zdravotná poisťovňa. Riešim vašu žiadosť z reprodukčného centra. Žiaľ, nemôžeme pristúpiť k jej schváleniu, lebo máte u nás dlh.“

„Prosím? Aký dlh?“ ironicky som sa zasmiala, no zahmlilo sa mi pred očami.

„Pozriem sa na to obdobie, moment,“ počula som, ako ťuká do počítača. „Výška dlhu je necelých tisíc eur.“

„To predsa nie je možné!“ Osud ma opäť zrazil na kolena. Šanca, aby som sa stala matkou, sa rozplynula ako oblak dymu. Svet prestal existovať. Ako sa to mohlo stať? Vždy som bola zamestnaná, ani jeden deň som

nestrávil na úrade práce, tobôž bez evidencie. Kde by sa nazbieral dlh tisíc eur? Čo sa mi to snaží nahovoriť? Nepomýlila sa? Omyly sú ľudské, ak to ešte raz preverí a zistí, že to poplietla, nebudem sa hnevať ani z toho nevyvodím žiadne dôsledky. Žiadna sťažnosť. Stačí, že si prizná chybu.

„Prosím? Nemohlo dôjsť k omylu?“

„Nechápte ma zle, ale toto evidujeme v systéme.“

„Možno mám menovkyňu,“ vystrelila som zo seba.

Žena na druhom konci spojenia pomaly nadiktovala moje rodné číslo. „Sedí to?“

„Číslo sedí,“ prikývla som, hoci ma nevidela.

„Potom to nie je omyl.“ Pani z poisťovne nebola nepríjemná ani arogantná, hoci som spochybnila jej prácu.

„Lenže mne neprišla žiadna výzva na doplatenie poistenia,“ stále som tomu nemohla uveriť. Hlboký nádych na druhej strane ma utvrdil v tom, že žiadne slová mi nepomôžu.

Prehltla som hrču v krku a potichu sa opýtala: „Ako to môžem vyriešiť?“

„Nemusíte sa obávať. Poviem vám obdobie a vy prídete do pobočky a dlh uhradíte. Môžete to riešiť so zamestnávateľom, ktorý za vás neplatil, no tento postup je vždy zdĺhavý. Keď to bude vyplatené, vyžiadate si potvrdenie, že nemáte žiaden dlh. Odošlete mi ho, vašu záadosť okamžite schválime a posunieme do centra.“

„Ďakujem,“ vydýchla som a položila. Oči ma páli-li, nohy ma prestali poslúchať a zviezla som sa na zem. Všetko sa rúca.

Trápilo ma, kde vezmem toľko peňazí.

Pracovala som v obchode a z môjho platu by som na to musela šetriť dlho. Okrem toho mi v hlave rezono-

valo, že poisťovňa preplatí časť, zvyšok budeme musieť doplatiť.

Celá roztrasená som zavolala Jakubovi.

„Je koniec. Zbláznim sa z toho.“ Zúfalstvo, ktoré som pociťovala, mi trhalo srdce na kusy.

„Čo sa stalo?“ spýtal sa vystrašene.

Horko-ťažko som mu vyrozprávala, čo som si z predchádzajúceho telefonátu pamätala.

„Miláčik, upokoj sa. Keď prídeš domov, porozprávame sa a vyriešime to.“

Napriek tým slovám som sa nevedela spamätať. Prípadala som si ako v inom svete. Všetko bolo proti nám. Vtedy som to tak cítila.

V ten deň som sa nedokázala na nič sústrediť. V práci som pokašľala všetko, čo sa dalo. Slová útechy od kolegyň nezaberali. Všetko som videla čierne. Po skončení zmeny som ako bez duše odišla domov.

Zničená som čakala na príchod Jakuba. Nestihol sa ani vyzuť, vrhla som sa mu do náruče a plakala. Potrebovala som jeho objatie a podporu.

„Čo urobíme?“ Celá som sa triasla.

„Pôjdeme to vyplatiť.“ Mykol plecami, akoby sme doma v policiach skrývali tisícky eur.

„Kubko, ale...“

„Máme inú možnosť?“

Pokrútila som hlavou. Na papieroch z centra boli aj možnosti pre samoplatcov, no keď som videla štvormiestnu sumu a rozpoložkové zákroky, cenník som odložila.

„Bez toho nám to neschvália, takže inú možnosť nemáme. A odhliadnuc od toho, skôr či neskôr by ti prišla výzva na uhradenie dlhu, účet by ti zablokoval exekútor, no a tieto ťahanice teraz určite nepotrebujeme.“

Jeho slová ma konečne utíšili. Bola som šťastná, že ho mám. Priniesol mojej ubolenej duši pokoj.

Milovala som ho.

Počas tohto obdobia sme často využívali dovolenku. Znova nás čakala cesta do Bratislavy. Trocha sme blúdili, ale nakoniec sme budovu poisťovne našli. Bola v nej kopa ľudí a vydýchaný vzduch. Vonku bolo horúco, akoby sme sa ocitli uprostred skleníka. Znervózňovalo ma to.

Keď sme sa konečne dostali na rad, nadiktovala som pracovníčke za okienkom svoje údaje a povedala, že chcem uhradiť dlžobu.

„Nebudete to riešiť cez zamestnávateľa, ktorý za vás odvody neodvádza?“

„Nie. Potrebujeme to okamžite vyplatiť. Nemáme čas niekoho naháňať.“

„Mali by ste. Je to vysoká suma.“ Jej rady sa míňali účinku.

„Viem, ale rozhodli sme sa takto.“ Začínala som byť podráždená. Nechceli sme čakať. Tak by to mohlo trvať večnosť. Naháňať niekoho, o kom ani neviem, kde momentálne je. Vlieklo by sa to dlhé mesiace. A to sme si nemohli dovoliť.

„Zadám jednorazovú platbu alebo chcete radšej splátky?“

„Jednorazovú!“ Tolko zbytočných otázok! Akoby na tých pár sekundách malo záležať.

„Chodte do dverí číslo 220 a tam to uhradte.“

„V poriadku.“ S papierom, ktorý mi vytlačila, sme sa vybrali k pokladni.

„Prosím vás, potrebovala by som potvrdenie o tom, že mám u vás všetko vyplatené a nemám už žiadnu dlžobu.“